

ת"פ 18444/03/15 - מדינת ישראל נגד מאהר כעכוש, שריף כעכוש, ש.כעכוש בע"מ

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18444-03-15 מדינת ישראל נ' כעכוש ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט יחיאל ליפשיץ
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. מאהר כעכוש

2. שריף כעכוש

4. ש.כעכוש בע"מ

הנאשמים

גזר דין

כללי

הנאשמים הורשעו, עפ"י הודייתם, בעבירות הנוגעות למעשים אסורים שביצע הנאשם 1 עת שהיה בהליכי פשיטת רגל (הונאת נושים, ניהול תאגיד תחת זהותו של הנאשם 2, ועוד) ובעבירות נוספות הנוגעות להשמטת הכנסות, הלבנת הון, קבלת דבר במרמה, אימים ועוד. הודיית הנאשמים היתה במסגרת הסדר טיעון שכלל את תיקונו של כתב האישום וכן כלל הסכמות חלקיות לעניין העונש.

כתב האישום המתוקן

הנאשמים 1 ו 2 (יולי 1968 ו 1979, בהתאמה) הינם אחים, תושבי כפר יאסיף. הנאשמת 3 - חברת ש. כעכוש בע"מ, הוקמה בשנת 2004 והיתה רשומה במועדים הרלוונטיים על שמו של הנאשם 2. עיסוק החברה היה מכירה, רכישה והשכרה של כלי רכב.

בחלק הכללי של כתב האישום צוין, כי ביום 20.2.06 הגיש הנאשם 1 לביהמ"ש המחוזי בחיפה בקשה למתן צו כינוס נכסים והכרזה עליו כפושט רגל (פש"ר 221/06); ביום 12.3.06, ניתן כנגדו צו כינוס נכסים; וביום 26.12.06 מונה מנהל מיוחד על נכסיו. במסגרת צו הכינוס, הטיל ביהמ"ש על הנאשם 1 את כל ההגבלות שנקבעו בסעיף 42א' לפקודת פשיטת רגל [נוסח חדש] תש"מ - 1980 (להלן: **הפקודה**). ביום 12.3.12 הוכרזה נאשם 1 כפושט רגל וביום 8.5.12 מונה המנהל המיוחד לשמש כנאמן. ביהמ"ש קבע בהחלטתו כי כל התנאים וההגבלות שנקבעו בצו כינוס הנכסים יעמדו בעינם.

באישום הראשון נטען, כי על אף ההגבלות שחלו על הנאשם 1 מתוקף סעיף 42א'(ג) לפקודה ולפיהן נאסר עליו, בין היתר, להיות בעל ענין בתאגיד במישרין או בעקיפין אלא אם ביהמ"ש או הנאמן אישרו זאת, קשרו הנאשמים קשר, עוד טרם הגשת הבקשה למתן צו כינוס הנכסים, ולפיו הנאשם 1 ימסור מידע כוזב על מנת לרמות את רשויות החוק ובכלל זאת את כונס הנכסים, את נושיו, את רשם החברות, הבנקים ורשויות המס וכן לגרום לדיווח בלתי נכון בהתאם לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס - 2000, כאשר הנאשם 2 יסייע לו בכך. בהתאם ובהמשך לקשר לעיל, החל משנת 2007 או קודם לכן, שימש הנאשם 1 הבעלים והמנהל בפועל של הנאשמת 3, בסיוע הנאשם 2 - אשר שימש כאיש קש לצורכי מרמה של הרשויות ובניגוד להגבלות שנקבעו בסעיף 42א'(ג) לפקודה. בנוסף, הפעיל הנאשם 1 מתוך החברה קו הלוואות בריבית של 14% עד 20% לחודש, ללא עריכת הסכמים בכתב ובניגוד להוראות חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, תשנ"ג-1993. כמו כן, ניהל הנאשם 1 בבנק הפועלים, בבנק מזרחי טפחות ובבנקים נוספים חשבונות על שם הנאשמת 3 ועל שם הנאשם 2, כאשר בפועל הוא היה הנהנה בחשבונות ומי שביצע פעולות כספיות בחשבונות. בהקשר זה, נהג הנאשם 1 להתחזות לנאשם 2 בפני עובדי הבנק והכל כדי לקבל במרמה שירותים, אותם לא יכול היה לקבל נוכח צו כינוס הנכסים. הנאשם 1 יכול היה לבצע את מעשיו לעיל, בשל הסיוע שקיבל מהנאשם 2 שאפשר זאת בכך שהעביר לנאשם 1 את תעודת הזהות שלו וכן אפשר לו לעשות שימוש בכל שירותי הבנק שהיו על שמו. במעשים לעיל, אף פעל הנאשם 1 בניגוד להגבלות שנקבעו בסעיף 42א'(א) ו-(ב) לפקודה ולפיהן הוגדר כלקוח מוגבל מיוחד בהקשר לעשיית שימוש בשיקים וכרטיסי חיוב. הנאשם 1 אף גרם לרישום פרט כוזב במסמכי הנאשמת 3 ובסיוע הנאשם 2.

בגין מעשים אלה, הורשעו שני הנאשמים בעבירה של **קשירת קשר**, לפי סעיף 499 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: **החוק**). בנוסף, הורשעו הנאשם 1 גם בעבירות הבאות: **רישום כוזב במסמכי תאגיד**, לפי סעיף 423 לחוק; **קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות** (ריבוי מקרים), לפי סעיף 415 לחוק; **הפרת הגבלות**, לפי סעיף 214א'(ב)+42א'(ג) לפקודה; **הפרת הגבלות**, לפי סעיף 214א'(א)+42א'(א)+(ב) לפקודה; **מעשי מרמה**, לפי סעיף 216(1) עד (4) לפקודה; **הונאת נושים**, לפי סעיף 439 (א) לחוק; **התחזות כאדם אחר**, לפי סעיף 441 רישא לחוק; **הפרת חובה חקוקה**, לפי סעיף 286 לחוק+סעיפים 2 ו-5 לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, תשנ"ג - 1993. הנאשם 2 הורשע, בנוסף לעבירת קשירת הקשר, בעבירות הבאות: **סיוע לרישום כוזב במסמכי תאגיד**, לפי סעיף 423+31 לחוק; וכן **בסיוע לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות** (ריבוי מקרים), לפי סעיף 415+31 לחוק.

אישומים 2 עד 4 מיוחסים לנאשם 1 בלבד ונוגעים לאיומים כלפי מי שלוו ממנו כספים והתקשו בהחזרים. בכל אחד מאישומים אלה הורשע הנאשם 1 בעבירת **איומים**, לפי סעיף 192 + 29 לחוק. באישום 2 נטען כי ביוני 2013 הלווה הנאשם 1 לח.א.ח. (להלן: הלווה באישום זה) סכום של 10,000 ₪ כ"הלוואה עומדת". על פי תנאי ההלוואה, נדרש הלווה להחזיר ריבית שבועית של 500 ₪ עד להחזרת הקרן. כחודש לאחר מכן, הלווה הנאשם 1 ללווה סכום נוסף של 5,000 ₪ תמורת החזר של 800 ₪ לשבוע למשך 8 שבועות. ההלוואה השניה לעיל הוחזרה, בעוד שלגבי ההלוואה העומדת עמד הלווה בהחזר השבועי מספר חודשים, אך לאחר מכן התקשה בכך וחדל. בסביבות חודש 9/13 הגיעו אדם בשם רביע אגבריה (להלן: רביע) וכן אדם נוסף, בשליחותו של הנאשם 1, לביתו של הלווה, הבהירו לו שעליו לשלם את חובו. בחודש 10/13 הגיע רביע לעסק בו עבדה אשתו של הלווה וביקש ממנה למסור ללווה כי הוא מחפש אותו. בהמשך, נפגש הלווה עם רביע שאיים עליו שאם לא ישלם את חובו יהיו לו בעיות. לאחר שרביע שוחח בטלפון בנוכחות הלווה עם הנאשם 1, סוכם על הסדר להפחתת החוב. באישום 3 נטען, כי במועד שאינו ידוע, הלווה הנאשם 1 לגת.

(להלן: הלוואה באישום זה) סכום של 10,000 ₪ אשר היה אמור להיות מוחזר ב 8 תשלומים שבועיים של 1,600 ₪ כל אחד. בשל קשיים כלכליים לא שילם הלוואה את התשלום הראשון. אז התקשר אליו הנאשם 1 ואיים עליו כי אם לא יקבל את כספו, הוא יגיע לעסק של הלוואה וישבור לו את המקום. בהמשך, הגיעו הנאשם 1 ואדם נוסף לעסק של הלוואה לכפר יאסיף, צעקו עליו ואיימו עליו וכתוצאה מכך החל הלוואה לשלם את החזרי התשלום תוך שהוא יוצר חובות כספיים מול אחרים. באישום 4 נטען, כי בסוף שנת 2011 הלוואה הנאשם 1 לס.ס. (להלן: הלוואה באישום זה) סכום של 20,000 ₪. מדובר היה ב"הלוואה עומדת" בגינה נדרש הלוואה לשלם ריבית שבועית של 1,000 ₪ ללא קשר לסכום הקרן, עד להחזרת הקרן. מיום מתן ההלוואה ובמשך חודשים רבים, עד למועד מעצרו של הנאשם 1 - בחודש 11/13, שילם הלוואה את ההחזר השבועי. מספר פעמים מסר הלוואה לנאשם 1, כהחזר שבועי, שיק דחוי של אחר והנאשם 1 היה מבצע ניכיון בתמורה לריבית נוספת. בפעמים בהן התקשה הלוואה לעמוד בהחזרי הכספים, איים הנאשם 1 על הלוואה שאם לא ישלם, ישלח אליו אנשים תוך שהבהיר שהכסף לא שייך לו והאנשים שיגיעו ללוואה הם בעלי הכסף. הלוואה, שחשש כי יפגעו בו ובמשפחתו באם לא יצליח לעמוד בתשלום, שילם לנאשם 1.

האישום החמישי, ייחס לנאשמים 1 ו 2 עבירות מחוק איסור הלבנת הון, תש"ס - 2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון). נטען, כי הנאשם 1 נהג להפקיד סכומי כסף שהתקבלו מקו ההלוואות ומהשכרת הרכבים לחשבונות הבנק שהיו רשומים על שם הנאשם 2 והנאשמת 3, תוך שערבב סכומים אלה עם סכומי הכסף המדווחים של הנאשמת 3 והעביר כספים בין החשבונות. עוד נטען, כי במהלך השנים שלאחר צו כינוס הנכסים ולכל הפחות משנת 2008, מסר הנאשם 1 לבנקים מידע כוזב ולפיו הנאשמים 2 ו 3 הם בעלי החשבונות והכל במטרה שהכספים לא ידווחו כשלו וכן מסר לכנוס הנכסים ולרשות המיסים מידע כוזב על מנת לגרום לדיווח לא נכון בהתאם לחוק איסור הלבנת הון. נטען, כי הנאשם 2 סייע לנאשם 1 בכך. עוד נטען, כי במהלך השנים הרלוונטיות, הכניס הנאשם 1 בסיוע הנאשם 2, לחשבונות הבנקים הרלוונטיים סכומי כסף של למעלה מ 11,500,000 ₪. העבירה בה הורשע הנאשם 1 באישום זה היתה **עשיית פעולה ברכוש במטרה שלא יהיה דיווח או כדי לגרום לדיווח בלתי נכון**, לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. הנאשם 2 הורשע בעבירת הסינוע בהקשר לעבירה לעיל.

האישום השישי ייחס לנאשם 1 ולנאשמת 3 עבירות מפקודת מס הכנסה בהקשר להכנסות החברה ממכירת והשכרת רכבים. נטען, כי בשנים 2009 עד 2013 העלימו הנאשמים הכנסות מפקיד השומה ומתוך כוונה להתחמק ממס, באופן שהשמיטו מהדוחות הכנסות, מסרו דוחות כוזבים וכן קיבלו תשלומים במזומן ולא הנפיקו לחלק מהלקוחות קבלות או חשבוניות מס על תקבוליהם. הובא פירוט ולפיו **השמיטו הנאשמים דיווחי הכנסות מעסק השכרת הרכבים בסכום שלא פחת מ - 1,655,745 ₪**, כדלהלן: בשנת 2009 הושמטו הכנסות בסכום של 587,304 ₪; בשנת 2010 הושמטו הכנסות בסכום של 346,557 ₪; בשנת 2011 הושמטו הכנסות בסכום של 261,913 ₪; בשנת 2012 הושמטו הכנסות בסכום של 392,656 ₪; בשנת 2013 הושמטו הכנסות בסכום של 67,315 ₪. העבירות בהן הורשעו הנאשמים 1 ו 3 היו **מרמה, עורמה ותחבולה** (ריבוי מקרים), לפי סעיף 220 (1), (2), (4) ו (5)+224 א' לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] התשכ"א - 1961 (להלן: **פקודת מס הכנסה**).

האישום השביעי ייחס לנאשם 1 עבירות מפקודת מס הכנסה וזאת בהקשר לאי דיווח הכנסותיו מההלוואות שנתן. צוין, כי בשנת 2013 השמיט הנאשם 1 במרמה ערמה ותחבולה דיווחי הכנסות שהתקבלו בהקשר להלוואות שנתן, בסכום של 878,450 ₪ ומתוך כוונה להתחמק ממס, כשלשם כך לא הודיע לפקיד השומה אודות עיסוקו, נמנע מלהפקיד את הכנסותיו בחשבון בנק על שמו וכן ערבב חלק מהכנסותיו בקו ההלוואות עם הכנסות החברה בגין מכירת והשכרת

רכבים, לא הנפיק ללווים קבלות או חשבוניות, ועוד. העבירות בהן הורשע הנאשם 1 באישום זה היו **אי הודעה על התחלת עיסוק**, לפי סעיף 215א(א) לפקודת מס הכנסה; **אי קיום דרישות**, לפי סעיף 216 (4) ו (5) לפקודת מס הכנסה; **ומרמה ערמה ותחבולה** (ריבוי מקרים), לפי סעיף 220 (5) לפקודת מס הכנסה.

הסדר הטיעון

כאמור, הודיית הנאשמים היתה במסגרת הסדר טיעון שכלל הסכמות חלקיות לגבי העונש. ההסדר הוצג במהלך פרשת התביעה ולאחר שנשמעו 15 דיוני הוכחות. יצוין, כי בכתב האישום המקורי נכללה גם רעיית הנאשם 1 (הנאשמת 3 בכתב האישום המקורי), אך במסגרת הסדר הטיעון בוטל בהסכמה כתב האישום כנגדה.

לעניין העונש - סוכם בין הצדדים כי בעניינו של הנאשם 1 תטען המאשימה ל 24 חודשי מאסר בפועל, בעוד ההגנה תטען כי העונש הראוי הוא 6 חודשי מאסר בפועל. בעניינו של הנאשם 2 - סוכם כי הצדדים יטענו באופן חופשי. עוד סוכם, כי הרכוש שפורט ברשימה שצורפה כנספח לכתב האישום המתוקן, או תמורתו של אותו רכוש, יחולטו לטובת המדינה בכפוף לרכבים לגביהם קיימים טוענים לזכות (בהמשך הושבו הרכבים לטוען לזכות). כמו כן, הוסכם כי המאשימה תעביר מתוך הרכוש שפורט כנספח לעיל, סכום של 95,000 ₪ ישירות לרשויות המס וסכום זה יופקד לזכותו של הנאשם 1 ועל חשבון חובותיו.

תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם 1

הנאשם 1 בן 50, סיים 11 שנות לימוד, תושב כפר יאסיף, עובד כמנהל מחסן מזון הנמצא בבעלות המשפחה. הנאשם גרוש פעמיים, אב לשני ילדים בוגרים (28 ו 17) משתי מערכות היחסים הקודמות ומזה כ 12 שנים מנהל מערכת יחסים עם בת זוגו הנוכחית, אשר עובדת אתו בעסק המשפחתי ולה בת מנישואים קודמים. שירות המבחן הפנה לעברו הפלילי עליו ארחיב להלן ולכך שבעבר ריצה מאסר בגין תקיפת שוטר. הנאשם לקח אחריות על מעשיו ומסר כי באותה תקופה ניהל יחד עם אחיו מגרש למכירת מכוניות ובמסגרת פעילות זו נחשף לחברה עבריינית ולעולם הפלילים. עוד הוסיף, כי מתוך בצע כסף, אשר לא מאפיין אותו, החליט לבצע את העבירות. הנאשם מסר כי כיום הוא מחזיר את חובותיו לרשויות המס ועל רקע הבושה שחש על מעשיו הוא אינו דורש כספים עבור מכוניות שנרכשו ממנו באותה תקופה או בגין הלוואות שנתן. שירות המבחן התרשם כי ברקע מעשיו עומדים קשיים בהפעלת שיקול דעת הולם במצבים עמוסים מבחינה רגשית וחיפוש קיצורי דרך. בנוסף, צוין כי הנאשם התקשה במהלך חייו לשמור על תפקוד במסגרות והפנה להסתבכויות קודמות. יחד עם זאת, התרשם שירות המבחן מיכולותיו הקוגניטיביות והוורבליות של הנאשם וכן ממסוגלותו להכיר בפסול במעשיו ולשתף פעולה עם גורמי הטיפול וכן לרצונו לערוך שינוי באורחות חייו. לנוכח כלל הנתונים, הומלץ על ענישה מוחשית בדמות מאסר לריצוי בעבודות שירות.

תסקיר השירות המבחן בעניינו של הנאשם 2

הנאשם 2 בן 38, סיים 10 שנות לימוד, נשוי ואב ל 4, מתגורר בכפר יאסיף, לטענתו אינו עובד מאז תחילת ההליך כנגדו בשנת 2015, זכאי להבטחת הכנסה ונתמך לדבריו כלכלית בבני משפחתו. שירות המבחן הפנה לעברו הפלילי ולכך שכאשר היה צעיר בן 22 ריצה מאסר לתקופה של 18 חודשים בגין עבירת אלימות ולדבריו לאחר נישואיו בשנת 2001,

עלה על דרך הישר ופתח עם אחיו - הנאשם 1, את הנאשמת 3 שעסקה במכירת והשכרת כלי רכב. הנאשם לקח אחריות על מעשיו הגם ששלל תכנון מראש של המעשים ומסר כי סמך על אחיו - הנאשם 1 בכל התנהלותו בחברה. הנאשם ציין כי תפקידו התמקד במכירת והשכרת הרכבים, בעוד אחיו ניהל את הצד הכלכלי והכספי. שירות המבחן התרשם מהנאשם כבעל יכולות קוגניטיביות וורבליות תקינות שהתקשה ביצירת רצף תעסוקתי לאורך רוב שנות חייו וחרף מעורבות פלילית כאשר היה צעיר, עושה מאמצים לשמור על תפקוד תקין. שירות המבחן העריך כי הסתבכותו בתיק הנוכחי הינה משום קשייו בהצבת גבולות ותוך מחויבותו לאחיו. צוין, כי הנאשם ביטא הבנה לאחריותו וכי ההליך המשפטי היווה גורם מציב גבולות עבורו. משום הפנמת האסור בהתנהגותו לא מצא שירות המבחן להמליץ על מסגרת טיפולית ועל רקע כלל הנתונים הומלץ על ענישה בדרך של מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי.

ראיות הצדדים לעונש

מטעם המאשימה הוגשו פלטי הרישום הפלילי של הנאשמים (ת/1 ו ת/2).

מטעם הנאשם 1 הוגש הסדר הפרשה וכן פסק דין שנתן תוקף להסכם לעיל וזאת בהליך שהתנהל בין הנאשם 2 והנאשמת 3 לבין רשויות המס (נ/1). במסגרת אותו הסדר נקבע כי הנאשמים לעיל ישלמו לרשויות המס סכום של 800,000 ₪ עד ליום 1.10.18. עוד הוגשו מסמכים (נ/2 ונ/3) בדבר קשייו הכלכליים של הנאשם 2.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

המאשימה עתרה לאימוץ ההסדר בהציגה את השיקולים שעמדו בבסיס ההסדר והם, בעיקרם, קשיים ראייתיים, היקף התיק, חלופי הזמן, מורכבות התיק והיקף החילוט שעליו הוסכם במסגרת ההסדר. בנוסף, עתרה המאשימה לקביעת ענישה ברף העליון של ההסדר בהפנותה לפגיעה שגרמו מעשי הנאשמים, ובמיוחד הנאשם 1, בשוויון הנשיאה בנטל המס ובהפנותה להיקף עבירות המס. עוד הפנו באות כוח המאשימה לכך כי מדובר בעבירות שבוצעו לאחר תכנון ומתוך כוונה לרמות הן את רשויות המדינה והן את נושי הנאשם 1. מדובר במי שניצלו לרעה את מנגנון פשיטת הרגל שנועד לאפשר למי שנקלעו בתום לב לחובות להשתקם. הנאשמים פעלו שלא בתום לב, לשון המעטה, ולמעשה הביאו לידי כך שנושיו של הנאשם 1 יעמדו בפני שוקת שבורה בעוד שהוא עצמו מגלגל ומרוויח סכומי כסף ניכרים. המאשימה הפנתה לשיטתיות בה פעלו הנאשמים ובמיוחד הנאשם 1 וכן לעבירות השונות והרבות שנדרשו כדי להוציא זאת לפועל. חומרה יתרה ראתה המאשימה באיומים בהם נקט הנאשם 1 כלפי חלק מהלווים וכן הפנתה לכך כי עיקר מעשיו של הנאשם 1 בוצעו מתוך תאוות בצע לשמה. לגבי הנאשם 2 הפנתה המאשימה לכך כי אלמלא הסיוע שנתן לנאשם 1, לא היה יכול האחרון להוציא לפועל את תכניתו ולכן אין מדובר בדמות שולית בלבד. חלקו המשמעותי בא לידי ביטוי גם בתקופה הממושכת שבה סייע בפועל לאחיו והכל תוך ידיעה למהות מעשיו ולפסול בהם. המאשימה אף הדגישה את הנזק שנגרם לקופה הציבורית כתוצאה ממעשי הנאשמים וכן הפנתה לכך כי פעילותם לא הופסקה מיוזמתם אלא רק בעקבות פעילות המשטרה. המאשימה סברה שלנוכח הנסיבות לעיל שהובאו אך בתמצות, אין מקום להקל מעבר להקלה שבאה לידי ביטוי בהסדר הטיעון, קל וחומר לנוכח נתוני הנאשמים כפי שבאו לידי ביטוי בפלט הרשעותיהם ובתסקירים. במילים אחרות, נטען שאין בכלל הנתונים, הן של המעשים והן של העושים, להצדיק הקלה נוספת מעבר (ולמעשה - מתחת) לרף העליון שבהסדרים.

ב"כ הנאשמים 1 ו 3 ביקש, מטבע הדברים, לאמץ את הסדר הטיעון וכן עתר, בעניינו של הנאשם 1, לעונש שיהיה ניתן

לרצותו במאסר שירוצה בעבודות שירות, כפי שאף הומלץ על ידי שירות המבחן. לעניין "קו ההלוואות" נטען, מבלי שהדבר יהווה נסיגה מהודיית הנאשם 1, כי אלמלא נעתר האחרון לפניית הלווים, אלה לא היו מצליחים ללוות כסף מאף גורם אחר והכספים שקיבלו שימשו אותם למטרות חיוניות כגון טיפולים רפואיים או החזרי משכנתאות. עוד נטען, כי טיב ועצמת האיומים שהפנה הנאשם 1 כלפי אותם לוויים, היו ברמה שאינה גבוהה. ב"כ הנאשמים היה ער להיקף העבירות הכלכליות בהן הורשע הנאשם 1, אך ציין כי במסגרת ההליך הפלילי "הופשטו" הנאשמים מכלל נכסיהם ולא רק זאת, אלא שהם נאלצים ויאלצו לכסות בעבודה קשה את חובותיהם לרשויות המס. ב"כ הנאשמים הפנה לשיהוי שבהגשת כתב האישום (תחילת החקירה ומעצר הנאשמים היו בחודש 11/13 בעוד כתב האישום הוגש רק בחודש 3/15) כשלשיהוי זה יש לצרף את פרק הזמן שארך ניהול ההליך. במילים אחרות, יוצא שפרשה שהחלה לפני יותר מ 4 שנים מסתיימת רק בימים אלה, על כל הכרוך בכך. זאת ועוד, מעבר לפגיעה הכלכלית בנאשם ומשפחתו נטען שיש להתחשב גם בכך שרעיית הנאשם 1 הועמדה אף היא לדין ורק במסגרת הסדר הטיעון בוטל כתב האישום כנגדה. כלל הנתונים לעיל מוליכים למסקנה כי הפגיעה בתא המשפחתי ובמצבה הכלכלי של משפחת הנאשם, כך נטען, היה משמעותי ביותר. ב"כ הנאשם לא התעלם מעברו הפלילי של הנאשם 1 אך הפנה לכך כי מדובר בעבירות שנעברו לפני שנים רבות וכן הפנה לנתונים החיוביים שעלו מתסקיר שירות המבחן שלא בכדי המליץ על ענישה של מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות - שכאמור נטען שיש לאמץ.

גם בא כוח הנאשם 2 הצטרף לעיקר טיעונו של בא כוח הנאשמים 1 ו 3. באופן פרטני ושנוגע לנאשם 2, הודגש חלקו הקטן אל מול חלקו של הנאשם 1. מדובר במי שעיקר מעשיו הסתכמו בסיוע לאחרון. הודגש, כי הנאשם 2 לא הורשע בעבירות האיומים או בכל עבירה הנוגעת ל"קו ההלוואות" ואף לא בעבירות המס. יתרה מכך, נטען כי הנאשם 2 נגרר לפרשה משום מחויבותו המשפחתית בכלל וכלפי אחיו הבכור - הוא הנאשם 1 בפרט, והדברים - כך נטען - קיבלו ביטוי גם בתסקיר שירות המבחן. עוד נטען, הגם שבצורה ציורית משהו, כי חלקו הינו לכל היותר "שישית או שביעית" מחלקו של הנאשם 1. עוד ניתן דגש לכך כי חרף עברו הפלילי של הנאשם 2, מדובר בהיסטוריה רחוקה יחסית - הנאשם מאז מאסרו האחרון שהיה לפני שנים רבות השתקם, לא נפתחו כנגדו תיקים נוספים פרט לפרשה הנוכחית והשתת מאסר עשויה להביא להידרדרותו. עוד הושם דגש למצבו הכלכלי של הנאשם ומשפחתו, כעולה מהמסמכים שהוגשו.

בדבריהם טרם גזר הדין הכירו שני הנאשמים בטעויותיהם. הנאשם 1 הרחיב אודות העסק המשפחתי אותו הוא מנהל ומרווחיו הוא אמור לשלם את חובותיו לנושיו ולרשויות המס. הנאשם 1 הוסיף כי השתת מאסר בפועל עשויה לפגוע בו קשות. שני הנאשמים ביקשו כי יושת עליהם עונש קל ככל שניתן.

דין ומסקנות

אין חולק אודות חומרת מעשי הנאשמים בכלל ומעשיו של הנאשם 1 בפרט.

הנאשם 1 החל בהליכי פשיטת רגל בשנת 2006 ובמסגרת זו ניתן כנגדו צו כינוס נכסים והוטלו עליו הגבלות שכללו איסור להיות בעל ענין בתאגיד, לנהל חשבונות בנק, חובות לדווח על כלל הכנסותיו לנאמן ולבית המשפט של פשיטת הרגל, וכו'. מגבלות אלה ניתנות לצד הגנות משמעותיות הניתנות למי שמצוי בהליך פשיטת רגל ומטרתן לאפשר לפושט הרגל להיחלץ מחובותיו תוך שהוא זוכה להגנת בית המשפט ותוך איזון עם כלל האינטרסים ובכלל זאת זכויות הנושים. תנאי בסיסי לניהול הליך של פשיטת רגל הוא תום ליבו של החייב - הן כאשר נקלע לחובות והן עת הוא מצוי בהליך

פשיטת הרגל. והנה, התברר כי לאורך שנים הפר הנאשם 1 ברגל גסה את ההגנות שניתנו לו מכוח פקודת פשיטת רגל, ניהל בפועל חברה שעסקה הן בהשכרת ומכירת רכבים וכן עסק במתן הלוואות "בריבית קצוצה" לאנשים שנאלצו להסכים לתנאים דרקוניים.

לגבי העניין האחרון והוא מתן הלוואות, אכן האיזמים בהם נקט הנאשם 1 לא היו ברף הגבוה, אך איני יכול להסכים, לשון המעטה, לדרך שבה הוצג מתן הלוואות, כעזרה לנזקקים שאיש לא היה מוכן להלוות להם כסף. אזכיר, כי מי שנטל "הלוואה עומדת" על סכום של 10,000 ₪, נדרש להחזיר ריבית שבועית של 500 ₪, עד להחזרת הקרן. בסוג אחר של הלוואה, מי שלווה סכום 10,000 ₪ נדרש להחזירה ב 8 תשלומים שבועיים של 1,600 ₪ כל אחד. מדובר בגזל לשמו, "שוד לאור היום", וניצול מצוקת מי שגורלם לא שפר עליהם.

מקבץ עבירות נוסף שביצע הנאשם נגע לעבירות המס שגם אותן ביצע לאורך שנים ובהיקפים ניכרים.

העבירות ש"נגזרו" ממעשיו של הנאשם 1 הינן רבות ותוארו בהרחבה בכתב האישום - עבירות מפקודת פשיטת רגל, מפקודת מס הכנסה, מחוק איסור הלבנת הון וכו'.

אלמלא הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים, היה דינו של הנאשם 1 למאסר ממושך וכפי שמתחייב מסוג זה של עבירות (ולעניין הענישה בעבירות כלכליות בכלל ועבירות מס והלבנת הון בפרט, ר' לדוגמה, האמור בע"פ 4316/13 **מדינת ישראל נ' חג'אמה** (30.10.14)).

יחד עם זאת, נתון מרכזי בגזירת הדין הינו הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים ובמסגרתו טענה המאשימה ל 24 חודשי מאסר, בעוד הנאשם טען למאסר לתקופה של 6 חודשים בלבד.

עיקר השיקולים שהביאו את שני הצדדים להסדר היו קשיים ראייתיים, הודיית הנאשמים במיוחס להם, החיסכון בזמן שיפוטי (הגם שבתיק נוהלו לא מעט דיוני הוכחות) והרכוש שנתפס על ידי המאשימה וחולט במסגרת ההסדר.

עצם קיומו של ההסדר הינו נתון רב חשיבות ואני סבור שיש לאמץ את ההסדר. כפי שנקבע לא פעם, הסדר הטיעון הוא מוסד אשר יש אינטרס ציבורי בקיומו, יש לו הצדקה רעיונית והוא חלק מהשיטה האדברסרית. עוד נקבע, כי בבוא ביהמ"ש לגזור את הדין, יש להביא בגדר השיקולים את הסדר הטיעון שהצדדים הגיעו אליו. האינטרס הציבורי מחייב - בשים לב לכך שבית המשפט אינו "חותמת גומי" - כיבוד הסדרי טיעון, שאם לא כן עלול לחול כרסום במעמדו של מוסד זה. עוד ניתן דגש לאינטרס ההסתמכות של הנאשם אשר הודה במיוחס לו וזאת מתוך ציפייה כי הודאתו תביא לקבלת הסדר הטיעון (וראה בנדון האמור בע"פ 1958/98 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פד"י נז (1), 577; ע"פ 3068/10 **פלונית נ' מדינת ישראל** (1.11.10); ע"פ 5845/14 **אסט נ' מדינת ישראל** (20.4.16); ע"פ 2021/17 **מצגר נ' מדינת ישראל** (30.4.17)).

בעניינו, מדובר בהסדר סביר ומאוזן, הוא משית על הנאשם, מחד, עונש מאסר ומנגד, משקלל בחובו גם קשיים ראייתיים ואת יתר השיקולים שצוינו לעיל (ולגבי עמדתי בנוגע לקשר בין הסדרי טיעון לבין תיקון 113 - ר' האמור בת.פ. (מחוזי חיפה) 39341-09-15, **מדינת ישראל נ' עלאדין ואח'** (8.9.16)).

לגבי העונש שיש להשית על הנאשם 1 בגדרי הטווח עליו סוכם, סבורני שיש להשית על הנאשם עונש באמצע הטווח, היינו 15 חודשי מאסר, וזאת בשים לב לשיקולים הבאים: מחד, כאמור חומרת מעשיו של הנאשם כפי שפורט לעיל. מדובר במעשים המחייבים לטעמי השתת עונש מאסר לתקופה ממשית. **יודגש, כי אלמלא הסדר הטיעון היה עונש המאסר שנגזר על הנאשם כבד הרבה יותר**, אך מטבע הדברים שהסדר הטיעון מביא עמו, וזה טבעו של הסדר, הקלה בעונש. מנגד, אפנה לשיקולים שהביאו אותי שלא למצות את הדין במסגרת ההסדר - הודיית הנאשם, נטילת האחריות על מעשיו והשווי המשמעותי של הרכוש שחולט. עוד עמדו לצד הנאשם הנתונים החיוביים בחלקם שצוינו בתסקיר שירות המבחן.

עניינו של הנאשם 2 שונה מעניינו של הנאשם 1. מדובר במי שסייע לנאשם 1 לעבוד תחת כסות החברה שהיתה בבעלותו (של הנאשם 2) ותחת שמו ופרטיו. אין חולק כי מעשיו הינם חמורים שכן אלמלא אותו סיוע, לא יכול היה הנאשם 1 להצליח במעשיו לאורך השנים. יחד עם זאת ובשים לב להסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים בעניינו של הנאשם 1 ולכך כי הנאשם 2 לא נטל חלק במעשים שנגעו למתן ההלוואות ואף לא בעבירות המס, ועיקר חלקו, כאמור, היה במתן סיוע לנאשם 1 בחלק מהאישומים בלבד, סבורני כי ניתן להסתפק במקרה דנן במאסר לריצוי בעבודות שירות לתקופה של 5 חודשים.

סוף דבר, אני מורה כדלקמן:

בעניינו של הנאשם 1

- **חמישה עשר (15) חודשי מאסר בפועל**, בניכוי התקופה בה היה עצור בתיק זה - מיום 11.11.13 ועד 5.12.13.
- הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 10 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור כל עבירת רכוש או מרמה מסוג פשע, למעט עבירות מפקודת מס הכנסה או חוק מע"מ אליהן תובא התייחסות בהמשך.
- הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 4 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור כל עבירת רכוש או מרמה מסוג עוון, למעט עבירות מפקודת מס הכנסה או חוק מע"מ אליהן תובא התייחסות בהמשך.
- הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 10 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור כל עבירה מסוג פשע מפקודת מס הכנסה או חוק מע"מ.
- הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 8 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא

כי הנאשם לא יעבור כל עבירה מסוג עוון מפקודת מס הכנסה או חוק מע"מ.

בעניינו של הנאשם 2

· 5 חודשי מאסר.

הנאשם ירצה את תקופת המאסר לעיל בעבודות שירות כאמור בחוות דעת הממונה על עבודות שירות מתאריך 26.3.18.

תחילת ריצוי עבודות השירות בתאריך 31.5.18. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בעבודות שירות, אצל הממונה על עבודות שירות בתאריך לעיל במשרדי הממונה על עבודות שירות, בשעה 08:00 במפקדת מחוז צפון. מובהר בזאת לנאשם, שעליו לדווח לממונה על עבודות שירות, על כל שינוי בכתובת מגוריו, במספרי הטלפון שלו או בשינוי במצבו הבריאותי. עליו לעמוד בכל תנאי הפיקוח. ביקורות פתע וכל הפרה של עבודות שירות - ובכלל זאת שתיית אלכוהול במהלך העבודה או הגעה בגילופין - עשויה להביא להפסקה מנהלית ולריצוי יתרת העונש במאסר ממש.

· הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 10 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור כל עבירת רכוש או מרמה מסוג פשע.

· הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 4 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור כל עבירת רכוש או מרמה מסוג עוון.

בעניינה של הנאשמת 3

אני מטיל על הנאשמת 3 קנס בסכום של 5,000 ש"ח. הקנס ישולם תוך 60 יום מהיום.

זכות ערעור תוך 45 יום לביהמ"ש העליון.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לשב"ס - בעניין מאסרו הנדחה של הנאשם 1.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לממונה על עבודות שירות - בעניינו של הנאשם 2.

ניתן היום, כ"ז ניסן תשע"ח, 12 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.